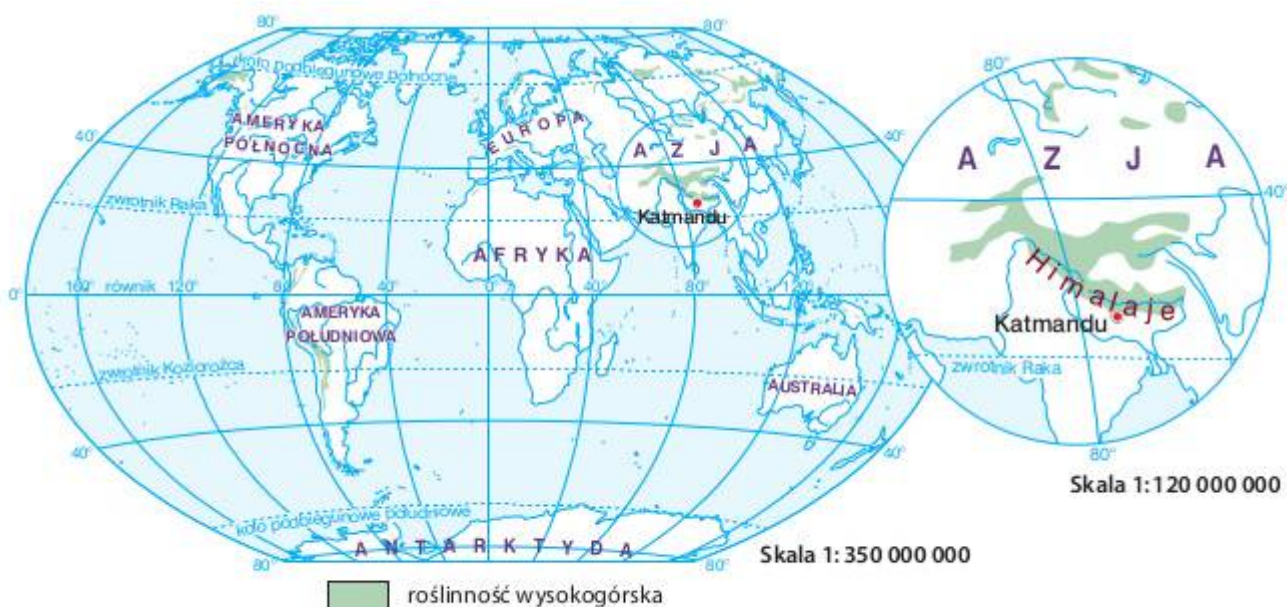

KRAJOBRAZ WYSOKOGÓRSKI HIMALAJÓW

Himalaje to najwyższe góry Ziemi.

▲ Występowanie krajobrazu wysokogórskiego jest niezależne od stref klimatycznych.

łańcuchy górskie wznoszą się na wszystkich kontynentach. Wspólną cechą obszarów górskich, niezależnie od położenia względem równika i biegunów, jest zmienność warunków klimatycznych wraz ze wzrostem wysokości bezwzględnej.

Szczególnie dotyczy to **obniżania się temperatury powietrza**.

Taka zależność występuje zarówno w Tatrach, jak i znajdujących się w Azji Himalajach.

W najwyższych partiach Himalajów temperatura powietrza rzadko jest dodatnia.

Pada prawie wyłącznie śnieg, a wiatr wieje z ogromną prędkością.

Ponieważ na tej wysokości więcej śniegu spada niż topnieje, gromadzi się on w dolinach.

W wysoko położonych częściach dolin utworzyły się **lodowce górskie**.

Mają one mniejsze powierzchnię niż lodolód i znacznie mniejszą grubość – kilkaset metrów.

▲ Największe lodowce w Himalajach mają ponad 30 km długości.

Wysokogórska rzeźba terenu jest w dużej mierze skutkiem działalności lodowców górskich.

Przesuwające się wolno masy lodu żłobią doliny i podcinają otaczające je stoki gór.

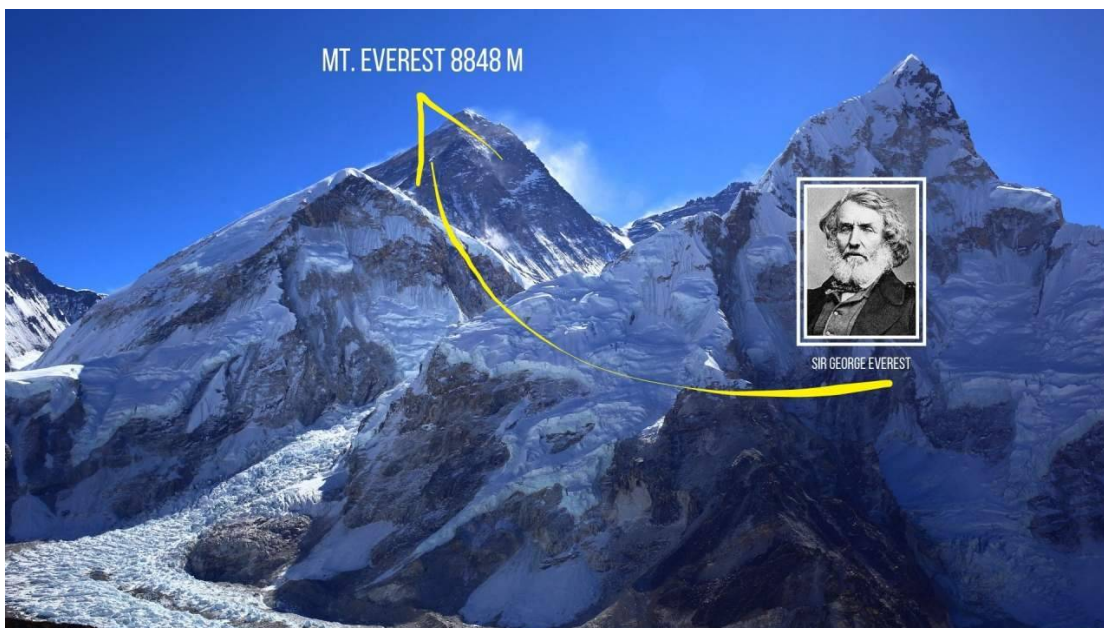
Skały, z których są one zbudowane, stopniowo się kruszą i osuwają na lodowiec.

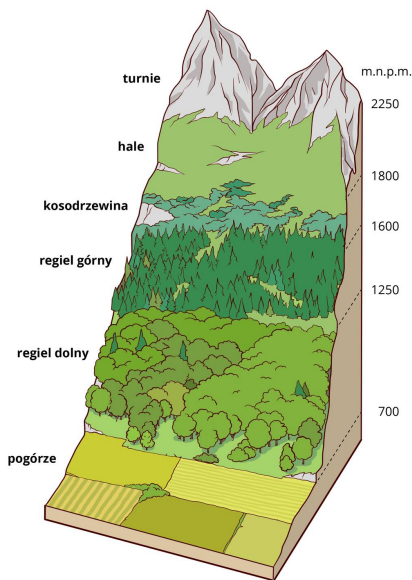
W efekcie stoki stają się coraz bardziej strome.

W Himalajach występują liczne formy rzeźby wysokogórskiej, takie jak **turnie**, **granie**, **żleby** i **stożki piargowe**.

Skaliste szczyty gór sięgają ponad 8000 m n.p.m.

Najwyższy z nich, Mount Everest, liczy 8848 m n.p.m

We wszystkich górach występują piętra roślinności. Ich liczba oraz typowe dla nich gatunki zależą między innymi od wysokości gór i strefy krajobrazowej, w której się ona znajdują.

← Wiesz już, jakie piętra wyróżnia się w Tatrach.

Te, które występują w innych górach na świecie, nie noszą takich samych nazw jak w Polsce, lecz typowe dla nich roślinność ma zwykle podobne cechy.

Ponad lasami mieszanymi lub liściastymi znajdują się lasy iglaste, następnie występuje piętro krzewów, A potem – górskich łąk.

W górach wyższych od Tatr, takich jak Himalaje, miejsce Turni zajmuje piętro śnieżne.

Występują tam lodowce górskie.

Inne niż w Tatrach jest w Himalajach również najniższe piętro roślinności. Tworzą je wilgotne, wiecznie zielone lasy.

Zmiany warunków klimatycznych i szaty roślinnej zachodzące wraz ze wzrostem wysokości wpływają również na zróżnicowanie świata zwierząt.

Najwyższe partie Himalajów są zamieszkiwane przede wszystkim przez ptaki, np. ułary. W piętrze górskich łąk występują jaki, nahury oraz Irbisy.

Dla pięter leśnych charakterystyczne są niedźwiedzie i pandy.

Z kolei w najniższych partiach gór można spotkać tygrysy oraz małpy.

 <p>ułar</p>	<p>Piętro śnieżne charakteryzuje się występowaniem lodowców górskich. Stoki i granie są pozbawione roślin. Tylko w dolnej części występują mchy i porosty.</p>
 <p>irbis</p>	<p>Piętro górskich łąk, ze względu na surowe warunki klimatyczne, porastają niskie rośliny (głównie trawy, zioła i krzewinki).</p>
 <p>jak</p>	<p>Piętro krzewów porastają przede wszystkim różaneczniki i jałowce. Występują tam też karłowate brzozy.</p>
 <p>panda mała</p>	<p>Piętro lasów iglastych tworzą lasy z udziałem jodeł, sosen, cedrów i świerków.</p>
 <p>niedźwiedź himalajski</p>	<p>Piętro lasów liściastych stanowią lasy z udziałem dębów, klonów, magnolii i różaneczników.</p>
 <p>tygrys</p>	<p>Piętro wiecznie zielonych lasów porastają głównie rośliny charakterystyczne dla wilgotnego, wiecznie zielonego lasu, np. damarzyki, bambusy i figowce.</p>

■ Piętra roślinności w Himalajach

W najwyższych partiach Himalajów warunki klimatyczne praktycznie uniemożliwiają rozwój roślinności. Duże powierzchnie zajmują tam lodowce górskie. Za to w najniższym piętrze gór lasy są wyjątkowo bujne i wiecznie zielone.

5000 m n.p.m.

nahur

4200 m n.p.m.

sosna himalajska

3600 m n.p.m.

2700 m n.p.m.

różanecznik

1500 m n.p.m.

damarzyk

makak

W tak wysokich górach jak Himalaje życie ludzi nie należy do łatwych.

Niska temperatura powietrza, strome stoki i mało żyzne gleby utrudniają uprawę roślin.

Żyjący w najwyższych górach świata Szerpowie mieszkają nawet na wysokościach przekraczających 5000 m n.p.m. Budują kamienne, często piętrowe domy, w których na dole znajduje się obora.

Szerpowie trudnią się hodowlą jaków, owiec i kóz.

Na niższych wysokościach, na małych poletkach, uprawiają ryż, herbatę i cytrusy, a niekiedy także ziemniaki.

▲ Mieszkający w Himalajach Szerpowie budują domy i zakładają pola uprawne zwykle w trudnym górskim terenie.

▲ Szerpowie pełnią często funkcję tragarzy. Są oni wytrzymali i przyzwyczajeni do surowego klimatu. Poza tym bardzo dobrze znają teren.

Wielu Szerpów znajduje zatrudnienie w turystyce.

Mężczyźni są często tragarzami i przewodnikami wyprawy w góry.

■ Strefy krajobrazowe a piętra roślinności

Warunki klimatyczne na Ziemi zmieniają się w miarę wzrostu odległości od równika oraz zwiększania się wysokości nad poziomem morza. Wraz ze zmianami warunków klimatycznych zmienia się również szata roślinna.

Na podstawie zróżnicowania roślinności wydziela się zarówno strefy krajobrazowe, jak i piętra w górach. Można przy tym zauważyć, że roślinność niektórych stref oraz pięter jest podobna. Na przykład krajobraz pustyń lodowych przypomina piętro śnieżne, krajobraz tundry – piętro górskich łąk, a krajobraz tajgi – piętro lasów iglastych.

To najważniejsze!

- Klimat górski odznacza się zmiennością warunków klimatycznych wraz ze wzrostem wysokości nad poziomem morza.
- W Himalajach występuje sześć pięter roślinności: piętro wiecznie zielonych lasów, piętro lasów liściastych, piętro lasów iglastych, piętro krzewów, piętro górskich łąk i piętro śnieżne.
- W najwyższych partiach Himalajów występują lodowce górskie.
- Jednym z ludów zamieszkujących Himalaje są Szerpowie. Zajmują się oni pasterstwem, uprawą ziemi oraz obsługą turystów.

Zapraszam do karty SPRAWDŹ SIĘ

Życzę Ci dobrego dnia!

Ewa Szkólnik